



Kulturudvalget
KUU alm. del - Bilag 370
Offentligt

Folketingets Kulturudvalg samt stedfortædere
Christiansborg
1240 København K

MODTAGET

30 SEP. 2009

16.15
Den Centrale Indlevering

September 2009

Rum der bevæger børn

Vedlagt fremsendes Lokale- og Anlægsfondens seneste skriferækkebog i 40 eksemplarer til Folketingets Kulturudvalg samt stedfortrædere.

Vi håber, at det vil være både interessant og underholdende læsning.

Venlig hilsen

Lars Hjorth Bærentzen
Kommunikationskonsulent

./.

LOKALE- & ANLÆGSFONDEN

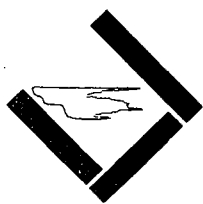
Kanonbådsvej 12 · 1437 København K · Telefon 32 83 03 30 · Fax 32 83 03 31 · E-mail: fonden@loa-fonden.dk · www.loa-fonden.dk



RUM der bevæger børn

LOKALE- & ANLÆGSFONDENS
SKRIFTRÆKKE

RUM der bevæger børn



LOKALE- & ANLÆGSFONDENS SKRIFTRÆKKE 15

Andre publikationer i skriftrækken:

1. "Fra sportsbassin til superbassin" 1997
(udsolgt, men kan downloades fra www.loa-fonden.dk)
2. "Nyt liv i gamle idrætshaller" 1998
3. "Kunstis og skøjtekultur" 1998
4. "Fremtidens idræts- og kulturbyggeri" 2000
(udsolgt, men kan downloades fra www.loa-fonden.dk)
5. "Forsamles og forenes om idræt" 2000
6. "Vandkulturhuse" 2002
7. "Arkitekturpsykologi" 2003
8. "Den tredje bølge" 2003
9. "En idrætslegeplads skal ligge i vejen!" 2004
10. "Idrættens fornemmelse for byrum" 2004
11. "Idrætshaller for fremtiden" 2005
12. "Idrættens største arenaer" 2007
13. "Arkitektur, kvinder og idræt" 2007
14. "Steder på ruten" 2009

Forfatter: Jens-Ole Jensen

Billedresearch: Lars Hjorth Bærentzen, Ingrid Saxtorph og Anne Wagner

RUM, DER BEVÆGER BØRN

© Lokale- & Anlægsfonden

Forsidefoto: Jan Garup/Polfoto

Grafisk tilrettelægning: Anne von Holck, Tegnestuen Trojka

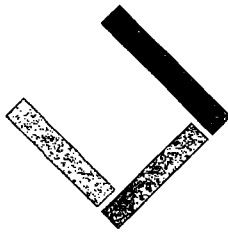
Tryk: P. J. Schmidt Grafisk

Juli 2009

ISBN: 978-87-989966-5-1

INDHOLD

Forord	5
INDLEDNING	7
Rum, der bevæger børn	7
BØRN OG BEVÆGELSE	13
Børn og unges bevægelsesvaner	13
<i>Børn og unges motions- og sportsvaner</i>	<i>14</i>
<i>Børns bevægelses- og kulturvaner</i>	<i>16</i>
Bevægelsesrum for børn i et historisk perspektiv	18
<i>Oplysningstiden</i>	<i>20</i>
<i>Idrætsbyggeri til børn</i>	<i>24</i>
<i>Forsamlingshusene</i>	<i>24</i>
<i>Gymnastiksalen</i>	<i>26</i>
<i>Idrætshallen</i>	<i>28</i>
<i>De nye rum</i>	<i>31</i>
Bevægelse i børns kultur	33
<i>Kultur og børn?</i>	<i>34</i>
<i>Børn som kulturel kategori</i>	<i>36</i>
<i>Flere børnekulturer</i>	<i>39</i>
BEST PRACTICE – INSPIRATION FRA EKSISTERENDE BYGGERI	41
<i>Børnekulturhuse</i>	<i>41</i>
<i>Legelande</i>	<i>46</i>
<i>Daginstitutioner</i>	<i>49</i>
<i>Skoler i bevægelse</i>	<i>54</i>
<i>It, krop og bevægelse</i>	<i>60</i>
<i>Gymnastik- og bevægelseslandskaber for børn</i>	<i>62</i>
NEXT PRACTICE	69
Epilog om byggeri i børnehøjde	73
Noter	76
Referencer	77
Litteratur	78



LOKALE- & ANLÆGSFONDENS
SKRIFTRÆKKE

RUM der bevæger børn

Med udgangspunkt i en kritisk gennemgang af den 'voksne' sundhedslogik, der i disse år lægges ned over børnenes lege- og idrætsaktiviteter, søger denne bog at anskueliggøre alternative fortolkninger, når det gælder sammenhængen mellem rum og børns kropslige udfoldelse. "Lad børn være børn", siger vi ofte, men handler vi i overensstemmelse hermed? Og ikke mindst: bygger og indretter vi derefter?

Forfatteren, Jens-Ole Jensen, leder af Videncenter for Børn og Unges Kultur, VIA UC, viser, at der mellem sundhedslogikken og den pædagogiske logik, hvor børn skal igangsættes og holdes til ilden, er en tredje vej – nemlig en børnekulturel logik. Det betyder, at måden, vi bygger og indretter aktivitetsrum på, ikke skal udløse rationelle, hierarkiske rum, som lægger op til den mest effektive træning af særlige idrætsdiscipliner eller af kroppen primært for sundhedens skyld. Og ej heller udelukkende skal være rum bygget af, for og til voksne, hvor børn må passes ind, så godt det nu lader sig gøre.

Tværtimod skal vi have mod til at skabe rammer, der understøtter børns egenkultur, deres fantasi, lyst til afprøvning, leg og udforskning. I virkeligheden betyder det, at voksne træder et skridt tilbage og lader rummet i sig selv være pædagogen. At vi også søger at bygge i børnehøjde i erkendelse af, at børn ikke er ufærdige voksne, men at barndommen er en særlig livsfase med værdi i sig selv, som bl.a. er kendetegnet ved lysten til at udforske kroppens muligheder i forhold til omgivelserne.

I bogen argumenteres der altså for, at vi fremover skal skabe rum, der leger med – rum, der bevæger børn. Det vises, hvordan denne forståelse allerede har resulteret i en række konkrete projekter i ind- og udland. En række af disse byggerier gennemgås for at anskueliggøre den mangfoldighed i metoder og rumligheder, der karakteriserer dette felt. Disse projekter – og bogen i sin helhed – kan tjene som inspiration til det videre arbejde med at bygge og indrette til, for og med børn.